

Силабус навчальної дисципліни
«Місцеве самоврядування та захист майнових прав територіальних громад»

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма: «Економіка міста та регіону»

Рік навчання: II, **Семестр:** III

Кількість кредитів: 5 (150 год.)

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диференційований залік

Форма проведення занять: лекції, семінарські заняття

Назва курсу	Місцеве самоврядування та захист майнових прав територіальних громад
Електронна версія курсу	Посилання на курс в системі MOODLE ДПУ: https://moodle.dpu.edu.ua

Коротка анотація до курсу. «Місцеве самоврядування та захист майнових прав територіальних громад» є однією з дисциплін, яка належить до тих, що створюють основну базу знань для підготовки магістрів спеціальності «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка міста та регіону». Курс покликаний сформувати у студентів системне розуміння правових засад функціонування територіальних громад, особливостей їх взаємодії з органами державної влади та специфіки розвитку місцевого самоврядування в умовах децентралізації. Особлива увага приділяється правовому режиму майна територіальних громад, питанням його набуття, зміни та захисту, а також практиці вирішення майнових спорів за участю органів місцевого самоврядування. Дисципліна поєднує економічний і правовий підхід, забезпечуючи підготовку фахівців, здатних ефективно застосовувати отримані знання у сфері управління міськими та регіональними ресурсами, розвитку громади та забезпечення балансу інтересів влади, бізнесу й суспільства.

Дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи спеціальних знань і практичних навичок, необхідних для розуміння економіко-правових механізмів управління майновими ресурсами громади. Вона забезпечує підготовку майбутніх фахівців до ефективного застосування інтегрованих економічних і правових підходів у практичній діяльності органів місцевого самоврядування.

1. Схема дисципліни.

№ з/п	Тема
Тема 1	Історичні передумови формування місцевого самоврядування та їх вплив на сучасний економічний розвиток міст і регіонів
Тема 2	Територіальна громада як економічний суб'єкт: структура, ресурси та можливості розвитку
Тема 3	Правові основи місцевого самоврядування
Тема 4	Матеріальна та фінансова основа місцевого самоврядування: бюджет, комунальна власність та механізми їх ефективного використання
Тема 5	Земля як стратегічний ресурс територіальної громади: економічні аспекти управління та використання
Тема 6	Взаємодія органів місцевого самоврядування з бізнесом та громадою: партнерські моделі розвитку
Тема 7	Позасудовий порядок захисту майнових прав територіальних громад як умова сталого соціально-економічного розвитку

Тема 8	Судовий порядок захисту майнових прав територіальних громад як умова сталого соціально-економічного розвитку
---------------	--

2. Формат курсу: змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни.

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Здатність розробляти та управляти проєктами.

Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

Здатність оцінювати можливі ризики, соціально- економічні наслідки управлінських рішень.

Здатність розробляти стратегічні плани розвитку міст та об'єднаних територіальних громад у сфері муніципальної економіки.

4. Результати навчання.

Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

Розробляти сценарії стратегії розвитку соціально-економічних систем.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	26
Семінарські заняття	24
Самостійна робота	97
Індивідуально-консультаційна робота	3

Технічне й програмне забезпечення /обладнання. Комп'ютерна техніка (з виходом у глобальну мережу Internet), доступ до платформи MOODLE та оргтехніка для комунікації з викладачем та підготовки (друку) рефератів, проєктів та інших письмових робіт.

Неформальна освіта передбачена.

6. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (3 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: письмові роботи перевіряються на наявність плагиату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

7. Рекомендована література.

Основна:

1. Європейська хартія місцевого самоврядування: Міжнародний документ від 15.10.1985. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (дата звернення 27.02.2024 року).
2. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
3. Попрошаєва О.А., Шулепова О.О. Характеристика правового статусу територіальної громади як первинного суб'єкта місцевого самоврядування. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 3. С. 101-105.
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

Допоміжна:

1. Берназюк Я.О. Право органів місцевого самоврядування на звернення до адміністративного суду для захисту інтересів територіальної громади. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2020. Том 31(70). С. 112-117.
2. Крат В. Окремі ремарки щодо захисту інтересів територіальної громади. 09.03.2023 року URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2023_prezent/Prezent_Krat_int_ter_grom.pdf.
3. Кухарев О.Є. Проблеми захисту прав та інтересів територіальної громади у сфері спадкового права. Проблеми цивільного права та процесу: тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 98-й річниці від дня народження О. А. Пушкіна (Вінниця, 19 травня 2023 р.). Вінниця, 2023. С. 71-76.
4. Поляруш-Сафроненко С.О. Правове регулювання порядку добровільного об'єднання територіальних громад. Актуальні проблеми права в умовах сучасних викликів: матеріали міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (14 квітня 2022 року, м. Біла Церква). Біла Церква, 2022. С. 41-45.
5. Тімашов О., Олещенко Ю. Адміністративно-правові засади захисту прав громадян в об'єднаних територіальних громадах. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 3. С. 275-278.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Бібліотечний інформаційно-освітній портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://libportal.org.ua/>
2. Електронні каталоги бібліотек України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecatalog.name/>
4. Електронна бібліотека Lib.com.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lib.com.ua/>
5. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Українська бібліотека – «Джерело» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrlib.com/>